

University of Groningen

Van het lot een plot maken

Huisman, Krina

DOI:
[10.33612/diss.609879057](https://doi.org/10.33612/diss.609879057)

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
2023

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):
Huisman, K. (2023). *Van het lot een plot maken: over narratieve zingeving bij rouw in Nederlandse bestsellers.* [, Rijksuniversiteit Groningen]. University of Groningen.
<https://doi.org/10.33612/diss.609879057>

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

STELLINGEN

1. Er is in het Nederlandse rouwlandschap aan het begin van de eenentwintigste eeuw sprake van normatieve pluriformiteit eerder dan van een ‘normatief vacuüm’ (Tony Walter 2007): er zijn verschillende en soms zelfs tegenstrijdige verwachtingen in omloop met betrekking tot de duur en het einde van rouw, de juiste omgang ermee en de rol van de sociale omgeving en de overledene in het verdere leven van de nabestaanden.
2. Wanneer de persoonlijke verlieservaring het domein wordt van psychologen en de collectieve verlieservaring die van historici en sociaalwetenschappers, dan dreigt uit zicht te raken dat ‘het persoonlijke’ vorm en betekenis krijgt aan de hand van ‘het gemeenschappelijke,’ waaronder gedeelde plotstructuren en opvattingen van rouw.
3. Het ‘cultureel repertoire’ bevat zowel gedeeld materiaal, op basis waarvan er vorm en betekenis aan het persoonlijke verleend wordt, als opvattingen die deze gedeelde materialen op hiërarchische wijze ordenen. Terwijl de hermeneutiek doorgaans aandacht aan de eerste dimensie van het repertoire besteedt, en de institutionele literatuurbenadering aan de tweede dimensie, reikt de culturele narratologie een kader aan waarin er aandacht is voor beide dimensies.
4. Het perspectief of subjectieve wereldbeeld van waaruit de persoonlijke verlieservaring genarrativiseerd of ‘verplot’ wordt, verleent een eigen, subjectieve betekenis aan normatieve plotstructuren. Daarom kunnen deze plotstructuren niet gezien worden als ideaaltypen, maar als bestaande modellen die telkens opnieuw, in iedere tekst, vernieuwd worden (‘hermeneutische hypothese’ van Ricoeur).
5. Achter de selectie rouwboeken van recensenten en literatuurwetenschappers gaan normatieve opvattingen schuil omtrent goede of échte ‘rouwliteratuur’ en ook omtrent de juiste omgang met verlies. Deze normatieve dimensie, die we ook in cultuurhistorische studies en zelfhulpboeken tegenkomen, verdient evengoed de aandacht van hermeneutische onderzoekers.
6. Het psychologische begrip ‘posttraumatische groei,’ dat verwijst naar positieve omgangsvormen met crisissituaties, richt de aandacht op slechts één positieve omgangsvorm en dient, met betrekking tot rouw in ieder geval, aangevuld te worden: naast ‘groeien,’ bestaan er ook andere constructieve omgangsvormen, zoals ‘herstellen,’ ‘zoeken’ en ‘verzetten’.
7. Het ogenschijnlijk negatieve ‘antiplot’ kan wel degelijk opgevat worden als een constructieve omgangsvorm met verlies, omdat er sprake is van *bewust* verzet tegen zingeving, vanuit de overtuiging dat de dood zinloos is. Vanuit deze overtuiging, verleent dit verzet, paradoxaal genoeg, betekenis aan de verlieservaring.
8. Op het niveau van plotstructuren en denkbeelden blijken het therapeutische en het literaire rouwdiscours in Nederland aan het begin van de eenentwintigste eeuw minder van elkaar te verschillen dan gesuggereerd wordt in het onderzoek over twintigste-eeuwse Engelstalige ‘rouwliteratuur’ van Tammy Clewell.
9. “De dwaling die aan de collectiviteit een heilig karakter verleent is verafgoding [...] En degene in wiens ogen alleen de ontwikkeling van de persoon telt is de betekenis van het heilige helemaal kwijtgeraakt. Het is moeilijk uit te maken welke van de twee dwalingen het ergste is.” – Simone Weil, ‘De persoon en het heilige’ in *Wat is heilig in de mens* (2021).
10. De kans is groot dat door u bedachte ludieke titels voor een rouwboek reeds bestaan, bijvoorbeeld *Good Mourning*, *Rouwkost*, *Rouw op je dak* en *Ik lust je rouw*.